

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 149/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. P., P., zastúpeného advokátom JUDr. S. I., Advokátska kancelária, P., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 185/2009 z 30. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. februára 2010 doručená sťažnosť Ing. J. P., P. (ďalej len „sťažovateľ“) doplnená podaním doručeným 4. februára 2010, v ktorej namieta porušenie základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 185/2009 z 30. novembra 2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval od 18. apríla 2000 v procesnej pozícii navrhovateľa v konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 C 84/2000, ktorého predmetom bolo vrátenie zálohy 2 000 000 Sk s príslušenstvom poskytnutej na základe zmluvy o budúcej zmluve uzavretej 6. decembra 1999 medzi sťažovateľom a jeho manželkou ako budúcim kupcom a odporcom ako budúcim predávajúcim. Predmetom riadnej kúpnej zmluvy mal byť prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Sťažovateľ tvrdil neplatnosť tejto zmluvy z dôvodu, že došlo k odstúpeniu od zmluvy na základe písomného oznámenia odporcovi z dôvodu podstatnej zmeny pomerov.

Odporca 12. júla 2000 podal na okresnom súde žalobu, ktorá bola vedená pod sp. zn. 10 C 502/00 a ktorou sa domáhal nahradenia vôle sťažovateľa a jeho manželky na uzavretie kúpnej zmluvy rozhodnutím súdu.

Okresný súd rozsudkom z 9. októbra 2002 v právnej veci vedenej pod sp. zn. 7 C 84/2000 (vrátenie zálohy) žalobný návrh sťažovateľa a jeho manželky zamietol, keď po vykonaní dokazovania dospel k záveru, že nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by opodstatňovala aplikáciu ustanovenia § 50a ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), a preto uzavretá zmluva o budúcej zmluve je platná a nejde o bezdôvodné obohatenie.

Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 3 Co 10/03 z 13. júla 2004 potvrdil rozsudok okresného súdu (sp. zn. 7 C 84/2000) ako vecne správny. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 16. augusta 2004.

Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 502/00 (nahradenie prejavu vôle) na návrh odporcu vystupujúceho v procesnom postavení navrhovateľa uznesením z 26. októbra 2004 konanie zastavil z dôvodu jeho späťvzatia. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením z 31. marca 2005 potvrdil uznesenie okresného súdu

o zastavení konania. Toto uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 12. mája 2005.

Sťažovateľ 19. júna 2006 podal žalobu proti odporcovi o vydanie bezdôvodného obohatenia 1 700 000 Sk s príslušenstvom na okresnom súde vedenom pod sp. zn. 12 C 155/2006. Okresný súd rozsudkom z 29. marca 2007 zaviazal odporcu z titulu bezdôvodného obohatenia zaplatiť 1 700 000Sk so 6 % úrokom od 13. mája 2005 do zaplattenia. V odôvodnení v súvislosti s otázkou premlčania uviedol, že *„Pokiaľ ide o žalovaný vznesenú námietku premlčania, súd nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia 1 700 000 Sk (vrátenie preddavku) nepovažoval za premlčaný, pretože objektívna a subjektívna premlčacia doba na uplatnenie tohto práva v zmysle § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka nezačala plynúť, keďže jednoročná lehota uvedená v § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka má vo vzťahu k jej plynutiu odkladací účinok. Žalovaný v jednoročnej lehote odo dňa, keď účastníci mali uzavrieť kúpnu zmluvu, podal žalobu o nahradenie vyhlásenia vôle s uzavretím kúpnej zmluvy. Premlčacia doba (objektívna a subjektívna) mohla začať plynúť až po právoplatnom zastavení konania o nahradenie vyhlásenia vôle v zmysle § 50 ods. 2 Občianskeho zákonníka (12. mája 2005), najskôr 13. mája 2005, kedy žalobca po prvý raz mohol uplatniť svoje právo na vrátenie zaplatteného preddavku. K premlčaniu žalobcovho práva nedošlo, pretože žaloba bola podaná 19. júna 2006.“*

Odporca sa proti uvedenému rozsudku odvolal. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 112/2007 z 11. júna 2008 potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 C 155/2006 ako vecne správny, ale zároveň, čo sa týka svojho právneho záveru o nepremlčaní sťažovateľovho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, *„pripustil dovolaciu otázku, ktorú považoval za právne významnú v tom, či objektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začala plynúť 13. mája 2005, t.j. nasledujúcim dňom po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Prešov z 26. októbra 2004 Č.k. 10 C 502/2000-52, ktorým bolo konanie o nahradenie vôle podľa § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka zastavené. Podľa jeho názoru žalovaný od právoplatnosti uvedeného uznesenia na splnení zmluvy už netrval a nasledujúci deň*

(13. máj 2005) treba považovať za prvý deň vzniku bezdôvodného obohatenia; do tohto času prijatý preddavok predstavoval časť kúpnej ceny záväzkového vzťahu.“

Odporca podal dovolanie najvyššiemu súdu proti rozsudku krajského súdu, v ktorom okrem iného namietal nesprávne právne posúdenie krajského súdu, ktoré videl v „*posúdení plynutia (začiatku i skončenia) objektívnej trojročnej premlčacej doby, ktorá sa podľa jeho názoru viaže na vznik bezdôvodného obohatenia; v danom prípade bezdôvodné obohatenie uplynutím dojednanej doby na uzavretie kúpnej zmluvy (30. marca 2000). Objektívna trojročná premlčacia doba uplynula 30. marca 2003. V rámci tejto doby mohol žalobca v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Beh objektívnej alebo subjektívnej premlčacej doby nieje závislý od toho, či a kedy bola žaloba o nahradenie prejavu vôle vzatá späť; z uvedených dôvodov považoval námietku premlčania za dôvodnú.“*

Najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie odporcu je dôvodné, preto uznesením sp. zn. 3 Cdo 185/2009 z 30. novembra 2009 rozhodol o zrušení rozsudku krajského súdu z 11. júna 2008 sp. zn. 1 Co 112/2007 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že „*v danom prípade dovolací súd nepreskúmaval ani správnosť právnych záverov súdov o iných právnych otázkach (vrátane tých ktoré namietal žalovaný), než otázky, na riešenie ktorej bola vyslovená prípustnosť dovolania. Vzhľadom na uvedené dovolací súd neposudzoval otázku vzniku bezdôvodného obohatenia, možnosti uplatnenia práva na súde (actio nata), začiatku plynutia (objektívnej a subjektívnej) premlčacej doby a ich skončenia a iné. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny predpis a či ho aj správne interpretoval.*

V nadväznosti na vyššie uvedený výklad dovolacieho súdu k § 238 ods. 3 O.s.p. a k spôsobu vymedzenia dovolacej otázky dovolací súd pristúpil k posúdeniu odvolacím súdom pripustenej právnej otázky, t.j. či objektívna premlčacia doba uvedená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka na vydanie bezdôvodného obohatenia plynie (prípadne za akých okolností) aj počas konania začatého podľa § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že objektívna premlčacia doba uvedená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu uplatnenia práva pred súdom (vrátane práva uplatneného podľa §50a ods. 2 Občianskeho zákonníka) neplynie za predpokladu splnenia zákonných podmienok uvedených v § 112 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd preto správne pripustil právnu možnosť spočívania (zastavenie plynutia) premlčacej doby v závislosti od práva uplatneného pred súdom podľa § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka (konania o nahradenie prejavu vôle s uzavretím zmluvy súdnym rozhodnutím), avšak nesprávne posúdil splnenie podmienok stanovených v § 112 Občianskeho zákonníka pre spočívanie premlčacej doby. Premlčacia doba môže v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka spočívať, ak 1/ veriteľ uplatnil právo na súde a 2/ v začatom konaní riadne pokračuje. V danom prípade nedošlo k splneniu žiadnej z uvedených podmienok. Žalobca ako veriteľ neinicioval súdne konanie v zmysle § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka; vo veci Okresného súdu Prešov sp. zn. 7 C 84/2000 bol žalobcom dlžník a v danom konaní sa ani riadne nepokračovalo. Zastavenie konania v dôsledku realizácie dispozičného práva žalobcom podľa § 96 ods. 1 O.s.p. nemožno považovať za riadne pokračovanie v konaní. Pokiaľ došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby, prihliada sa na vec, ako by ku konaniu vôbec nedošlo (obdobne napr. R 54/92). Z uvedeného teda vyplýva, že zastavené súdne konanie vo veci Okresného súdu Prešov sp. zn. 7 C 84/2000 nemá žiaden právny dopad na plynutie premlčacej doby pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Nakoľko odvolací súd pri posudzovaní splnenia podmienok pre spočívanie premlčacej doby v zmysle §112 Občianskeho zákonníka vychádzal z iného než vyššie uvedeného právneho názoru, jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Uvedené zistenie má za následok, aby dovolacím súdom bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Právny záver vyslovený dovolacím súdom v tomto rozhodnutí je záväzný (§ 243d ods. 1 O.s.p.).“.

Sťažovateľ v sťažnosti a jej doplnení doručenej ústavnému súdu tvrdí, že právoplatným uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu v dovolacom konaní sp. zn. 3 Cdo 185/2009 z 30. novembra 2009 bolo porušené jeho právo podľa č. 6 dohovoru, pretože „bola jeho vec v dovolacom konaní nespravodlivo prejednaná a rozhodnutá...“.

V odôvodnení svojej sťažnosti argumentuje tým, že „*odvolací súd v prípade ponechania v platnosti predmetného uznesenia, musel by byť zo zákona viazaný týmto rozhodnutím, ktoré je však nesprávne až nezrozumiteľné. Dovolací súd, v tak závažnom prípade ako je vymáhanie 56.429,66 € spolu s úrokom z omeškania 6 % ročne, od 13.5.2005 do zaplatenia, nezaujal v rozhodnutí vyčerpávajúce a nespochybniteľné stanovisko k všetkým relevantným, v predošlých konaniach sa vyskytujúcim skutočnostiam a veľmi reštriktívne sa zameral iba na posúdenie dvoch podmienok spočívania premlčacej doby podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ktoré však tiež vyhodnotil nesprávne až nezrozumiteľne, pričom, okrem nesprávneho právneho názoru pochybil aj v tom, že zamenil účastníkov a zamenil konanie sp. zn. 7 C 84/2000 s konaním sp. zn. 10 C 502/2000, z čoho vyplýva zmätočnosť rozhodnutia.*“

Sťažovateľ ďalej namieta, že «*mal byť použitý aj § 243b ods. 3, O.s.p., nakoľko rozsudok prvostupňového súdu bol druhostupňovým súdom potvrdený, pričom ale právny názor odvolacieho súdu bol totožný s právnym názorom prvostupňového súdu ohľadom použitia § 112 OZ (otázka spočívania premlčania), teda, ak bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu (stále tvrdíme že nezákonne) pre nesprávne právne posúdenie tejto otázky, ako mohol ostať v platnosti ten istý výrok súdu prvého stupňa ktorý vyhodnotil tú istú právnu otázku a nebolo mu nič vytýkané? Keď sa vytýkali právne vady odvolaciemu súdu, tak tieto „vady“ logicky a nepochybne vykazoval aj rozsudok prvostupňového súdu, pretože nebol odvolacím súdom zrušený, ani zmenený, ale potvrdený. Malo dôjsť (s prihliadnutím na výklad dovolacieho súdu) aj k zrušeniu rozsudku súdu prvého stupňa, pri bezchybnom právnom posúdení veci, a stav sa mal navrátiť úplne na začiatok prvostupňového konania, kde by mal žalobca okrem iného, aj možnosť pri prípadnom odvolaní uplatňovať skutočnosti a dôkazy podľa § 205a, ods. 1, písm. d) O.s.p.*

Dovolací súd však v zrušovacom uznesení 3 Cdo 185/2009 tvrdí: *Zastavenie konania v dôsledku realizácie dispozičného práva žalobcom podľa § 96 ods. 1 O.s.p. nemožno považovať za riadne pokračovanie v konaní. Pokiaľ došlo k zastaveniu konania v dôsledku späť vzatia žaloby, prihliada sa na vec, ako by ku konaniu vôbec nedošlo (obdobne napr. R 54/92). Z uvedeného teda vyplýva, že zastavené súdne konanie vo veci Okresného súdu*

Prešov sp. zn 7 C 84/2000 nemá žiadny právny dopad na plynutie premlčacej doby pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. (pozn. mylne tu súd uviedol konanie 7 C 84/2000, správne mal uviesť konanie č. 10 C 502/2000).

Tak teda na konanie č. k. 10 C 502/2000 sa má pozerieť, ako keby vôbec k nemu nedošlo a toto konanie nemá žiadny dopad na plynutie (resp. spočívanie) premlčacej lehoty! Čiže čas od 12.7.2000 (podanie žaloby) do 12.5.2005 (právoplatné zastavenie konania) sa nepočíta ako spočívanie premlčacej doby? Následok je ten, že dovolací súd týmto rozhodnutím privodil priamo (pri nezrušení dovolacieho zrušovacieho uznesenia) premlčanie nároku sťažovateľa Ing. P. na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, nakoľko súd anuloval samotné súdne prvostupňové konanie a podľa neho, vyvodzujeme záver, mal podať žalobca Ing. P. žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenie do 30.3.2003 (uplynutie objektívnej premlčacej lehoty), teda, pričinením Najvyššieho súdu SR sa posudzujú jeho oprávnený a na súde riadne uplatnený nárok - za premlčaný.

Sťažovateľ nemá dom na ktorý poskytol zálohu, ale prišiel v dôsledku „ právnej činnosti Najvyššieho súdu SR " aj o peňažné prostriedky 1.700.000,- Sk (56.429,66 €) + 6 % úrok z omeškania od 13.5.2005 do zaplatenia.

Týmto rozhodnutím dovolacieho súdu bol porušený Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Čl. 6, odsek 1 v tom, že jeho vec o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia bola nespravodlivo rozhodnutá a nespravodlivo prejednaná v inštanciách všeobecných súdov. Navyiac, domnievame sa, že okrem namietaných skutočností bola postupom a právoplatným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č.k. 3 Cdo 185/2009 aj porušená Ústava SR čl. 20 ods. 1 - každý má právo vlastniť majetok. Najvyšší súd SR právoplatným rozhodnutím sťažovateľovi nezákonne a protiústavné zrušil jeho vlastnícke právo vlastniť majetok (odňal mu majetok bez vyvlastnenia), čo v tomto prípade predstavuje peňažnú čiastku 1.700.000,- Sk (56.429,66 €) spolu s úrokom z omeškania.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po meritórnom prerokovaní jeho sťažnosti vydal tento nálež:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd, uznesením vydanom v dovolacom konaní sp. zn. 3 Cdo 185/2009 zo dňa 30.11.2009 porušil základné právo

Ing. J. P. na spravodlivé súdne konanie podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 185/2009 zo dňa 30.11.2009.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Z citovanej právnej normy vyplýva povinnosť ústavného súdu preskúmať sťažnosťou namietané právne významné konanie orgánu verejnej moci iba v rozsahu určenom sťažovateľom v sťažnostnom petite. Ústavný súd nemôže v zásade takto vymedzený rozsah prekročiť.

Z formulácie sťažnostného návrhu obsiahnutého v úvode predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ tvrdí porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu. Na druhej strane však z odôvodnenia sťažnosti vyplýva aj namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

V prípade popísaného zistenia sa procesný postup ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti štandardne orientuje na výzvu sťažovateľovi na odstránenie nesúladu odôvodnenia a petitu sťažnosti. V prerokúvanom prípade však ústavný súd predbežne prerokoval sťažovateľovu sťažnosť bez takejto výzvy a dôsledne vychádzajúc z charakteru jeho sťažnostných námietok, ktorými zdôvodnil tvrdenie o porušení označeného základného práva, podrobil prieskumu uznesenie najvyššieho súdu tak z hľadiska porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Viedla ho k tomu požiadavka hospodárnosti konania, ktorej uplatnenie v tomto prípade prináša sťažovateľovi v konečnom dôsledku širší záber prieskumu (nielen práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy). V neposlednom rade ústavný súd zvolil uvedený procesný postup aj s ohľadom na rozhodnutie o predloženej sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia v spojení s jeho odôvodnením. Inými slovami, doplnenie sťažnostného petitu na základe výzvy ústavného súdu by za žiadnych okolností nemohlo viesť k odlišnému rozhodnutiu o sťažnosti po jej predbežnom prerokovaní.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K časti sťažnosti namietajúcej porušenie sťažovateľovho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru,

podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľ podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru videl najmä v právnom názore najvyššieho súdu, podľa ktorého boli nesprávne posúdené podmienky na spočívanie (zastavenie plynutia) premlčacej doby podľa § 112 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, premlčacia doba spočíva, ak veriteľ uplatnil právo na súde a v začatom konaní riadne pokračuje. Najvyšší súd zhodnotil, že nedošlo k splneniu ani jednej z uvedených podmienok, pretože sťažovateľ ako veriteľ neinicioval súdne konanie v zmysle § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka (bol viazaný výrokom krajského súdu v otázke prieskumu, či môže a za akých podmienok dôjsť k spočívaniu premlčacej doby počas konania, v ktorom sa účastník domáha nahradenia vyhlásenia vôle na uzavretie kúpnej zmluvy podľa § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka). Je nepochybné, že sťažovateľ neinicioval súdne konanie v zmysle § 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ale inicioval ho odporca, teda dlžník, preto minimálne táto podmienka nebola naplnená a vzhľadom na kumulatívny charakter podmienky spočívania premlčacej doby je tento

názor správny, a preto z tohto hľadiska ani nemohlo dôjsť k porušeniu označeného práva na spravodlivé súdne konanie.

K námietke sťažovateľa, ktorou hodnotil postup najvyššieho súdu ako nesprávny a spočívajúci v absencii aplikácie „aj § 243 ods. 3, O.s.p.“ pri rozhodovaní, ústavný súd poukazuje na dôvody najvyššieho súdu uvádzané v napádanom uznesení sp. zn. 3 Cdo 185/2009 z 30. novembra 2009 „[... súd nepreskúmaval ani správnosť právnych záverov súdov o iných právnych otázkach (vrátane tých ktoré namietal žalovaný), než otázky, na riešenie ktorej bola vyslovená príпустnosť dovolania. Vzhľadom na uvedené dovolací súd neposudzoval otázku vzniku bezdôvodného obohatenia, možnosti uplatnenia práva na súde (actio nata), začiatku plynutia (objektívnej a subjektívnej) premlčacej doby a ich skončenia a iné ...]“. Z uvedených dôvodov obmedzeného prieskumu ani nemohol zrušiť rozhodnutie okresného súdu, preto postup najvyššieho súdu namietaný sťažovateľom bol logický a správny.

Nad rámec toho ústavný súd poznamenáva, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Ústavný súd preto nevidí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom najvyššieho súdu, ktorým zrušil „len“ rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 Co 112/2007 z 11. júna 2008 a vec vrátil na ďalšie konanie a porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Sťažovateľ ďalej namietal, že krajský súd „porušil znenie § 153, ods. 2, O.s.p. a prekročil návrh účastníka, presnejšie, účastník konania (žalovaný) súdu neadresoval počas konania žiadny písomný ani ústny návrh na pripustenie možnosti dovolania, teda súd bez návrhu prisúdil účastníkovi možnosť, o ktorú nežiadal, prisúdil viac(...)“ Otázka

pripustenia dovolania je vecou odvolacieho súdu (v danom prípade krajského súdu), ktorú posúdi podľa okolností na návrh procesnej strany alebo aj bez návrhu. Takáto možnosť vyplýva priamo z ustanovenia § 238 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), kde samotný zákon zmocňuje odvolací súd, aby vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, preto úvaha odvolacieho súdu, či ide o právnu otázku zásadného významu, nie je nutne závislá od návrhu účastníka. Aj v tomto smere ústavný súd konštatuje ústavnú konformnosť rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 185/2009 z 30. novembra 2009.

Námietka sťažovateľa týkajúca sa evidentnej zámeny spisových značiek (ktorú aj sám pripustil v sťažnosti) uvádzaných v odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu (na str. 7 sa namiesto sp. zn. „10 C 502/2000“ uvádza sp. zn. „7 C 84/2000“) má charakter zjavnej nesprávnosti a nespôsobuje automaticky zmätočnosť rozhodnutia. Sťažovateľ mal a má možnosť, aby požiadal najvyšší súd o nápravu v tomto smere podľa § 164 OSP.

Napokon sa ústavný súd zaoberal aj tvrdným porušením základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy. Ústavný súd k tejto sťažovateľovej námietke uvádza, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy, bolo už len nevyhnutným dôsledkom

vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotnoprávneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. apríla 2010